

Szerkesztőség

Arad, Acsav-palota.

Kiadóhivatal

Bulv. Regele Ferdinand 4/2.
(József főherceg-ut.)

(Aradi Nyomda Vállalat.)

Sürgönycim: Közlöny, Arad

Telefonszám:

Szerkesztőség és kiadóhivatal

151.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

* Főszerkesztő: STAUBER JOZSEF. *

ELOFIZETES

HELYBEN ÉS VIDÉKEN:

Egyes évre ... .. 800 Lej.
Fél évre ... .. 800 Lej.
Negyed évre ... .. 150 Lej.
Havonta ... .. 50 Lej.

Hirdetések díjazás szerint.

Megjelenik naponta reggel!

Egyes szám ára 3 lej, vasárnap
4 lej. Bucurestiben 50 baniva
több.

Brüsszelbe is ellátogat a román királyi pár.

Párisból jelentik: Emlékezetes még az a diplomáciai konfliktus, amely a román királyi pár külföldi elutazása előtt a spanyol és a román kormány között felmerült és amely annyit foglalkoztatta a romániai és külföldi sajtót. A román diplomáciának arra a kérdésére, hogy a román királyi pár ellátogathat-e Madridba, a spanyol kormány udvarias formában elutasító választ küldött és emiatt a bucurestii spanyol követnek el is kellett hagynia helyét. Egy párisi lap spanyol jelentések alapján a mostani párisi királylátogatás alkalmából érdekesen világítja meg a madridi visszautasítás hátterét.

A román királyi pár látogatását — írja a lap — tulajdonképpen Zita exkirályné húsvította meg, aki a vele rokonsághoz levő Alfonz királynál intervenált a látogatás lemondása végett, mert Zita a román királyi párt is felelőssé teszi azért, hogy Károlynak a második puccs alkalmával el kellett hagynia Magyarországot.

A párisi lap cikke diplomáciai körökben nagy feltűnést keltett.

Brüsszeli jelentik: Hymans külügyminiszter és Cartargi brüsszeli román követ végleg megállapodtak a román királyi pár brüsszeli látogatásának összes részleteiben.

Közel félmilliárdos katonai repülőgépmegrendelés Aradon.

Bucurestiből jelentik: A minisztertanács 420 millió lej szavazott meg a katonai aviatika fejlesztésére. De ez az összeg nem a Franciaországban rendelt repülőgépek kifizetésére, hanem az aradi Astra műveknél eszközölt rendelések fedezésére fog szolgálni. Franciaországból csupán motorokat rendel Románia, a hazai gyárakban készült repülőgépekhez.

Felemelik a vámtarifát.

Bucurestiből jelentik: A legfelsőbb vámbizottság tegnap esti ülésén a vámtarifák módosítását tárgyalták. Az ülésen szóba került a textil ipari cikkek vámtarifájának módosítása is. Hosszas vita után kimondotta a bizottság, hogy minden olyan textil ipari cikk behozatali vámiát felemelik, amelyet az országban is előállítanak. A bizottság végleges határozatot nem hozott, de elvben kimondta, hogy a vámtarifákat az egyes árucikkeknél 20 százalékkal felemelik, a termelési költségeket véve alapul. A tervezetet tanulmányozás céljából a pénzügyminiszteriumhoz teszik át.

Fokozódik a japán—amerikai konfliktus.

(A diplomáciai összeköttetés megszakítását várják. — A szenátus is elfogadta a japán bevándorlók kizárását.)

Londonból táviratozzák: Tokiói jelentések szerint egész Japánban óriási izgalom uralkodik az Egyesült Államok japánokat kizáró bevándorlási korlátozása miatt. A tájékozott vélemény, hogy

a diplomáciai összeköttetés a legrövidebb időn belül megszakad Japán és az Egyesült Államok között.

A japán sajtó erőteljes hangon cikkekben utasítja vissza az ameri-

kai lapok Japán ellen intézett támadásait. A Washington Central News jelentése szerint a japán bevándorlási megtiltó határozat komoly politikai válságot idézett elő az Egyesült Államokban és ezért Hughes külügyi államtitkár lemondását is várják.

Washingtonból táviratozzák: A szenátus mai ülésén a japán bevándorlók kizárásáról szóló törvényjavaslatot 71 szavazattal 4 ellen újból elfogadta.

Bethlen válaszol az ellenzéki vádakra.

(A román—magyar viszony. — Az emigránsok ellen. Véget ér a szanálási javaslatok vitája.)

Budapestről táviratozzák: A nemzetgyűlés mai ülését reggel hét órakor nyitotta meg Szeitovszky házelnök. Gróf Bethlen István miniszterelnök szólalt fel elsőnek, aki beszédében reflektálni kívánt az ellenzéki oldalról felhozott bírálatokra és kijelentésekre.

— A kritika élessége, — mondotta a miniszterelnök — külpolitikai szempontból ugyszólván végigment a hangnemek minden skáláján az objektív kritikától a hazaféltetésig. Ne gondolják azt, hogy a kormánynak örömet szerez az, hogy most csak ellenőrzés mellett juthatunk kölcsönhöz. Az okot a felszólalók sok helyt keresték. Az egyik rész helyesen megtalálta külpolitikai helyzetünkben és a nemzetközi viszonylatokban, amelyek ma Európában általánosan uralkodnak. A másik rész pedig mindenütt csak az ellenséget.

Ami külpolitikai helyzetünk felfogását illeti legjobban meggyőződésem szerint Apponyi fejezte ki, amikor azt mondotta, hogy a mai helyzetet az események, valamint akciónk gyümölcset a szönyegen levő törvényjavaslatokat két erőforrás eredőjének tekintik. Az egyik azoknak a hatalmaknak a törekvése, amelyek azt akarják, hogy Középeurópában új konszolidáció alakuljon és újból állítsák helyre a gazdasági és pénzügyi egyensúlyt és ezáltal a jóvátétel kérdésének fokozatos felretételével újabb békét adjanak. Ezzel szemben állott azoknak a törekvése, amelyek nem tudnak megelégedni a múltból és maguk részéről az egoisztikus törekvéseket tovább folytatják. Mindent elkövetnek, hogy Középeurópában a jóvátétel kérdésével és ennek segélyével a helyzet szanálását tegyék lehető-

vé. Andrassy ezt úgy fejezte ki, hogy nagy bizalmatlansággal állottunk szemben az egész vonalon és ennek a bizalmatlanságnak a következménye az az eredmény, amellyel a maga részéről nincsen megelégedve.

— Rá kell mutatni arra, hogy ellenőrzés nélkül képtelenek vagyunk kölcsönt szerezni. Rossz tanácsadója a nemzetnek az, aki külpolitikai körülményektől elvonatkoztatva azt hiszi, hogy a nemzet más utakon nem járhat, mint amelyekén járt, amikor egy nagy hatalomnak volt a része.

— Lelkiismeretlenség volna olyan politikát folytatni, mint az a magyar ember, akinek nincsen lelki bátorsága tönkremenésére bevállalni és az utolsó percekig úgy élni, mint gazdag korában. Ennek következménye azután, hogy utolsó garasának elfogytával golyóval fejezi be az életét. (Közbeköltés jobbfelől: Igen! Ugy van!) Ezt megtehetik egyes emberek, de a nemzetet ilyen utra vezetni lelkiismeretlenség.

— Mi volt a helyzet, amellyel a kormánynak meg kellett küzdeni, ha a szanálási akciói keresztül akarta vinni? Összehasonlítások történtek itt Ausztriával, Bulgáriával s Németországgal. Az Ausztriával való összehasonlítás igen nehéz, mert Magyarország esélyei ebben a tekintetben sokkal rosszabbak voltak, mint Ausztriáé. Amikor kimentünk, olyan érvekkal állottunk szemben, hogy Magyarország gazdag nyeresztermelő és hogy képesek vagyunk önmagunkat ellátni, fizethetünk jóvátételt és ha momentán kelleme-

helyzetben vagyunk is, tulesünk rajta és akkor a jóvátételt mégis megfizethetjük. Még nagyobb nehézségek mutatkoztak politikai téren. A legnagyobb bizalmatlansággal állottunk szemben, mert Magyarországot a külföldön nemzeti érzéstől túlfűtöttnek tekintik. Ismerik katonai és egyéb teljesítményeit a háboruban és ezért nagyobb a bizalmatlanság vele szemben, mint Ausztriával szemben. Hozzájárult még ehhez Franciaország félelme, hogy a magyar jóvátétel elintézése prejudikálna a német jóvátételnek. Egy évvel ezelőtt Magyarország a jóvátétel tekintetében igen nagy veszélyben volt. Komolyan foglalkoztak a jóvátétel összegének kirovásával és ha ez megtörténik, akkor nem kölcsönről és szanálásról, hanem szankciókóról lett volna szó velünk szemben. Bulgária helyzete is más mert először ugrott ki a szövetségesek közül a háborúból és meg tudott egyezni végleges összegben, amelyet kiváltságos helyzeténél fogva megfizethető összegre tudott lealkudni. Ha szemünkre vetik, hogy husz éves évenkénti tízmillió összegben egyeztünk ki, ami 179 milliót jelent, akkor nem lehet felhozni Bulgária példáját, amely most kisebb, mégis 550 milliót fizet.

Ugyanakkor, amikor a jóvátételi bizottság Magyarország kérdésével foglalkozott, bizonyos határcsúszások miatt majdnem háborúba sodródtunk. Minthogy a két jelenség között esetleg bizonyos összefüggés volt, konstatálhattuk, hogy veszteni való időnk nincsen és a jóvátételi kérdés elodázására irányuló régi politikánk nem folytatható és az Magyarország területére magas összeg megállapítására vezethet.

szankciók következhetnek volna és második Ruhrpolitikától kellett tartani.

Zsilinszky közbeköltés: Olaszország nem engedett volna megszállani!

Bethlen: Bizonyos tekintetben számíthatunk olasz segítségre, így a jóvátétel terén. Azonban Magyarország legnagyobb hitelezője éppen Olaszország, neki tehát pénzügyi érdeke volt a jóvátételi összeg kivételése. A nagyhatalmak képviselői megmondották, hogy akciókat nem vezet-

het sikerre, ha a békeszerződésből folyó közöttünk fennálló differenciák el nem intéződnek és a surlódási pontok el nem simulnak. Ezekről tárgyalunk mi a kizantanttal Genfben, Londonban és Párisban. Tehát nem a kizantantnál kértünk vagy kunyoráltunk kölcsönt és nem direkt a magyar kormány tárgyal velük, hanem a nagyhatalmak genfi képviselői és a Népszövetség. A kizantantja csak a függő kérdésekről tárgyalunk és minél a két félre nézve előnyösen egyeztünk meg. Ezeket a kérdéseket tárgyalnunk kellett volna akkor is, ha nem lett volna szó kölcsönről, mert végeredményükben

jobb atmoszféra teremtődött Magyarország és szomszédai között, amire mindnyájunknak szükségünk van és ettől függ Közép-Európa gazdasági léte is.

Merem állítani, hogy jobb helyzetbe jutottunk, mert a legsúlyosabb kérdés, a jóvátétel kérdése elintéződött, de eltekintve ettől, a függőkérdések, amelyek surlódási feleletül szolgáltak, szintén elintéződtek a jövőre nézve, tehát ebből a szempontból is jobb a helyzet. (Helyesítés jobbról.)

Végül Andrassy állításával szemben rámutatott arra, hogyha az antant a jóvátételt a végletekig akarta volna kihasználni az ország ellen, akkor nem kölcsönrel, hanem a jóvátétel kivételével és szankciókkal használta volna ki.

Majd a miniszterelnök így folytatta: Nagy Vince a belgrádi fey-

verszünettel foglalkozott. Ugy állította be, mintha ezt a mostani kormány elismerie volna azzal a meg egyezéssel, amit Jugoszláviával létesítettünk. A szerződést, amelyet csupán katonai konvenciónak ismertünk el és sohasem fegyverszüneti szerződésnek a békeszerződésben ismerte el a szerződést aláíró kormány, mert ennek bevezető részében van szó róla. Nagy Vince azt is mondtotta hogy ennek a szerződésnek

értelmében nem lettünk volna kötelesek elismerni azokat a kötelezettségeket, amelyek bizonyos tárgyaknak Jugoszlávia számára visszaadását körvonalazzák.

Itt felolvasta a miniszterelnök a békeszerződés erre vonatkozó részét.

— Politikai következtetéseket csak akkor lehetett volna ehhez fűzni, ha nem a békeszerződés ismerte volna el a belgrádi fegyverszüneti szerződést, hanem a jelenlegi kormány.

A nagy földrengés.

(Legújabb jelentések szerint ismét Japánban volt földrengés, Amerikai jelentés viszont Chillét teszi meg a földrengés főfészkeül.)

Az újabb földrengésről, amely az összes obszervatóriumokban ugyszólván egyidejűleg figyeltek meg és amely az egybehangzó jelentések rettetés erejű lehetett, különféle jelentések érkeztek. Amnyi tény, hogy Európában eddig csak Svájc egyes községekben pusztított a földrengés, de ez nem volt katasztrófális jellegű. Egyes jelentések Előzsiát teszik meg a földrengés főfészkeül, az amerikai szikratávíratok pedig Chillét nagy pusztulásáról adnak hírt. Egy legújabb belgrádi jelentés szerint ismét Japánban pusztított volna a földrengés. Érdekes, hogy a múlt évi nagy japáni kataklizmát is a belgrádi obszervatórium érezte meg először. A földrengésről szóló eredeti távirataink a következők:

Belgrádból jelentik: A belgrádi földtani intézet szeizmográfia hét

lőn este 6 óra 34 perc 8 másodperckor katasztrófális földrengést jelzett Belgrádtól keletre, körülbelül 9456 kilométer távolságban. A számítások szerint a földrengés centruma a Csendes Óceán partján délre — Japánra esik. A lökések, amelyek rendkívül hevesek és erősek voltak, egy óra 44 percig tartottak. A szeizmográfiai intézet vezetőjének kijelentése szerint a földrengés, ha szárazföldet ért, borzalmas pusztítást okozhatott.

Eddig még nem érkezett hír a jelzett földrengésről, sem Japánból, sem Amerikából. Nagy érdek lődéssel várják mindenütt a jelentéseket, mert attól tartanak, hogy Japánban a földrengés ismét katasztrófálisan pusztított.

A legutóbbi japáni földrengést a belgrádi földtani intézet szintén

jóval hamarabb jelezte, mint arról a külföldi táviratok beszámoltak.

Párisból táviratozzák: Amerikai jelentések szerint tegnap több helyről jeleztek hatalmas földrengéseket, amelyek főképpen a Chilei tengerparton pusztítottak.

Irodalom, művészet

* Az aradi színház heti műsora. Szombat: Jézus élete és halála. (C.) Kezdeté fél 9 órakor: Vasárnap d. u.: Mintha álom volna. Este: Pompadour. (A.) Hétfő délután: Gül-Baba. Kezdeté fél 4-kor. Este: Diadalmasszony. (B.)

* „Jézus élete és halála“ húsvéti passziójáték nagyszombaton este az aradi városi színházban. A húsvéti színelőadások jegyeiért valósággal megrohanta a közönség a színházi pénztárt. Egyformán óriási érdeklődés nyilvánul meg az ünnepnapokon színrekerülő négy operettel szemben. Vasárnap délután a „Mintha álom volna“ és este a „Pompadour“ című operettet játsszák Horváth Micivel, Balogh Böskevel, Fáskeri Macival, Gömör, Emmával, Tompával, Ekeccsel, Győzővel és Darvassal a főszerepekben. Hétfőn délután és este a Gül-Baba és a Diadalmasszony című operettek vannak műsoron. A két népszerű operett főszerepeit Balogh Böske, Szegő Lily, Bartók Etus, Tibor Lóri, Tompa, Győző és Ekecs játsszák. — Április 28-án eredeti operett bemutatás lesz, amely alkalommal két himisoraai szerzőnek a „Meghalok utánad“ című operettje kerül színre.

Halifax.

Írta: Pásztor Árpád.

Délután öt órakor a smokking-room egy pokerjátékosa, aki szel lözködni ment ki a fedélzetre, lelkesen lépett be a fiistfehér, kártyazajos terembe.

— Föld! — kiáltotta az ajtóban, de nagyobb izgalmat nem keltett.

A hajó utasai ma délután öt órára várták a földet s a föld metrenél pontossággal meg is jelent. Néhány szentimentálisabb lélek, közöttük magam is, kimertünk a fedélzetre, hogy üdvözöljünk a földet. — Amerika földjét!

Heves szél vágott végig a tengeren, a hullámokon, mint fekete márványon a fehér erek, rajtékcsikok rajzolódtak, ami a berzenkedő tenger ismertetője, de a morgó, hánytorgató hullámokon túl szeszélyes, dombos, mozdulatlan felet rajzolódott a szürke ég alá: a Föld.

Az ismert, ismeretlen föld, emberek tanyája, titkok hordozója, népek romlása, népek boldogulása.

Nova Scotia partjai merültek fel előttünk. Canada keleti partja, amely felett már a hó és jég régiója van s az ott tengődő embereket eszkimóknak hívják. De ott még civilizáció van!

És mik a civilizáció jelei?

Balkéz felől egy hóval lepett sziklás sziget, kiugró sziklái világitó torony, középső fensikjén dróttalan táviróállomás.

Azután újabb szárazfölddel találkoztunk, hegyes, szirtes, ritkás fenyvessel lepett világ, újabb táviróállomás és három Európa felé szegezett ágyu.

Amikor Southamtonból utra költünk, ott három Amerika — (vagy Németország?) — felé szegezett ágyutól bucsuztunk el s Canada is három ágyuval fogad. Újabb táviróállomás következik, erődfalak, mögöttük árbóc az angol lobogóval, katonai barakkok, a tengerparton szürke kőház, előtte dokk, rajta felírás: Western Union Cabel Warf, — itt mászik a kábel kigyója a tengerbe, hogy 3500 mérföld távolságra Angliában újra kibujjék.

Sirályok százal veszik körül a hajót, — köszöntik a sirályokat, amelyek tíz napon át Rotterdamból követtek bennünket s az európai és canadai sirályok vijlogva véleményét cserélnék.

Mennyire esett a frank, vagy volt-e elég hajóhulladék utközben? Ki tudja, miről beszélgetnek.

Már lemegy a nap, a parton szétszórva villanyfény gyul ki, a hajó megáll, lebocsátja horgonyát... Mozdulatlanul állunk. Jön a canadai egészségügyi bi-

zottság, az elsőosztályú utasok mind a szalónba...

Kint sötét van... Csend.

Reggel.

Hét órakor már kint vagyok a fedélzeten. Öt percig havazik, azután süt a nap, azután megint havazik. A hajót kis gőzösök a kikötődekbe vonták, főárbócán az angol lobogó leng, lebocsátják a hidakat.

Előttünk Halifax!

Érdemes-e kimenni? Szürke ég, szélesen elterülő, de csak néhány ucca mélységű gyárváros a hegy oldalban, tipikus „kanada-amerikai“ faházak egymás hegyén-hátán, mintha csak készen tettek volna a földre s egyszerre valódi hasonlat jut eszembe.

Talán azért, mert a kikötő rakodópartján vasúti sín fut végig s azon nehéz teherkocsit vesztegel.

Olyanok ezek a hirtelen nőtt és összevisszadobált amerikai városok, mintha zárt vasúti teherkocsikról leszerelték volna a kerekeket s a nagy dobozokat ott hagyták volna jobbra-balra. Ablakokat vágta be, bevezették a telefont s köröskörül gyárakat építettek.

A palaszínvízü öblbe hajó hajó után érkezik. Most ér be az európai vízekről az Anchor-line szép hajója, a 14.000 tonnás Cameronia, a messzeségben már fel-

tűnik a White star gőzös a Codric, — a kormátok körül emberek, a daru kádálkat emel. Európa és Amerika összekötő hidja: a tenger, barátságosan susog... Azt otthagyták, ide megérkeztek!

Ide! A beteljesítés és ígéret földjére.

A kábeltovábbító váltókatok emberei fel és alá futkosnak a fedélzeten: — Távirat, kábel, dróttalan üzenet Európába! ..., nagy viz hatlan gummiészimában jönnek a rikkanások, hozzák az újságokat s futótüznél gyorsabban terjed el: a dollár már 29 frank!... Csak ez érdekli ma az amerikai pénzvillágot. A dollár felfalja a frankot is.

Jön a bevándorlókat ellenőrző bizottság. Sapkájukon felírás: Canadian immigration.

És megnyitják a harmadik osztályt.

A hídok fura, kíváncsi, elfogult arcú csapat vonul le. Férfiak, nők, gyermekek vegyesen. Mindenfelől Európából. Közöttük egy magyar is. Horváthnak hívják. Mennek ismeretlen, új, idegen világba.

Elnyeli őket Saskatchewan, Alberta, Manitoba. Sok kívándorlón még a német katonakabát.

Az első osztály utasai kíváncsi néznek utánuk.

Vajon sikerül-e? ... Felmelve a kis gyerekek?

Uccán laknak a külföldiek Firenzében

(Lakás hiányában ezernél többen a szabad ég alatt alszanak. — Zsufolt olaszországi városok.)

Firenzéből táviratozzák: Olaszországban idén olyan nagy az idegenforgalom, amilyenre a háború óta még alig volt példa. Az összes nagyvárosok szállodái és panziói zsufoltak és egy-egy kiadó lakásért horribilis árakat fizetnek. Különösen sokan zárandokolnak Rómába a husvéti ünnepekre, amelyek idén nagyon fényesnek ígérkeznek. Rengeteg amerikai, angol, francia és főképpen német tartózkodik Olaszországban és a nagy olasz városok már örvendenek a régi békebeli idegenforgalomnak.

Megtört a betörőkirály.

(Bozsik Györgyöt Nagyváradra szállították.)

(Saját tudósítónktól.) Bozsik Györgyöt a három ízben megszőkött betörőt ma délelőtt hallgatta ki az aradi rendőrség Jancu Traian inspektor, Bozsik mélyen fájlalta, hogy ismét a rendőrség kezeibe került, ezt csak annak tudja be, hogy nagyon ki volt merülve, mert négy éjszaka nem aludt és hetven kilométert gyalogolt Szalontától Aradig. Törredelmesen mindent beismerő és arra kérte a rendőrtisztet, hogy ne vitesse vissza Szalontára a csendőrség kezeibe, mert kénytelen lesz ismét megszőköni. Szeretné, ha egyenesen az ügyészre szállítanák, szívesen hajlandó leülni büntetését, amelynek kitöltése után becsületes munkás életet akar élni. Bozsik György nagyon össze van törve, láthatólag megviselték az utóbbi napok izgalmai. Arca beesett és sápadt, hatalmas alakja alakja fáradtan görnyed a szuronyos rendőrök között. Erős fedezet mellett szállították ma dél után Nagyváradra a javíthatatlan betörőt.

Husz évi munka díja.

Egy adoptálási ígéret megtagadása.

(Saját tudósítónktól.) Szegény, rokkant fiatalember jelent meg a napokban az aradi törvényszék előtt. A fiatalember husz évi munkájának bérét követelte, amelyért eddig egy banit sem kapott. A történet szálat messze nyúlnak. 1900-ban Csont István gyoroki lakatos magához vette Deák István árva fiút és megígérte neki, ha sokat dolgozik és jól viseli magát adoptálja. A fiu szorgalmasan dolgozott több éven keresztül. Amikor már megtudta gondolni helyzetét arra kérte a lakatost, hogy teljesítse ígéretét. Csont egyre luzta az adoptálás elintézését. Közben a fiatalembert 1919-ben baleset érte, amelynek következtében egyik lábát elveszítette. Husz évi nehéz munka után 1922-ben most már arra kérte a lakatost, hogy ne halassa tovább az ígéret teljesítését. Csont István erre kiadta a rokkant fiatalembert lakásából, anélkül, hogy a közel ne-

lomonak. Firenzében tegnap annyira idegen utas érkezett, hogy valóságos rekordtulzsufoltság következett be. A hatóságok a legjobb akarat mellett sem tudták elhelyezni az összes idegeneket. Ezernél többen a szabad ég alatt voltak kénytelenek az éjszakát tölteni, mert sem a szállók, sem a magánházak nem voltak képesek a tömeget befogadni. Igen sokan már másnap elutaztak az Arno melletti gyönyörű városból. Velencében szintén rengeteg idegen van és ezeknek az elszállásolása nagy nehézségbe ütközik.

gyedszázados nehéz munkáért egy banival is kárpótolta volna. A kijátszott fiatalember dr. Stoinescu aradi ügyvédhez fordult, aki általában keresetet adott be az aradi törvényszékhez, amelyben 42360 lejt követel a lakatostól. Aránylag nem is nagy összeget követelt, mert minimális napszámmal is föbbre jött volna ki husz év alatt. A bíróság bizonyítékok kiegészítése végett a tárgyalást elhalasztotta.

Az utolsó bohém.

(Sugár József halála.)

(Saját tudósítónktól.) Az újabbkori Arad egyik érdekes alakja dőlt ki ma a sorból: meghalt Sugár József. „Józi bácsi”, az örök tréfacsináló, a szó igazi értelmében vett utolsó bohém a halált már nem tudta megtréfálni — a könyörtelen kassza nem birt fogékonysággal a humor iránt és nem kegyelmezett meg a mindig derűs Józi bácsinak. Sugár József portréját nem kell megfesteni, őt mindenkinek ismerni kellett Aradon, karakterisztikus profiljára mindenki emlékszik és ha valahol szóba kerül majd az a téma, hogyan kell az életet derűsen átélni, úgy önkéntelenül is mindenkinek Sugár Józsefre kell emlékezni.

Érdekes ennek az embernek a pályafutása is. Nem volt bennszülött aradi, harminc évvel ezelőtt került Aradra Budapestről az Aradi Közlönyhöz nyomdaigazgatónak, mert kitűnő nyomdai szakember hírében állott. Volt benne azonban valami az Ahaszérusok nyugtalan véréből, nem tudott sokáig egy helyben megmaradni. Pár év múlva megvált a vállalatától és ettől az időtől kezdve volt péküzlete, majd szabóműhelyt nyitott. Sugár Józsefnek kitűnő menedzseri szabóműhelye volt és a legelőkelőbb közönség dolgoztatott nála. De ez a melegszívű ember nem értett ahhoz, hogyan kell a pénzt élére rakni, nem született takarékos polgárnak. A szabóműhely bezárult és Józi bácsi az évek folyamán vendéglős lett, kabaréigazgató, majd mozdirektor. Mindennel megpróbálkozott és meg volt benne az a nagy-szerű képesség, hogy fel tudta „dolgozni” magát. A forradalom utáni időkben valuták vételével és eladásával foglalkozott, majd egy szállítási és fuvarozási vállalat társtulajdonosa lett. A kávéházaknak jellegzetes alakja volt. Szellemes debatter és egy-egy kártyaparti, amelyben Józi bá-

csi is résztvett, felért egy kisebb-fajta kabaréelőadással. A régi bálaknak állandó alakja volt és ötletes tréfaírók napokig beszéltek. Az újabb Arad történetéből egy lapot kért ő is magának és egész életén azon volt, hogy ez a lap ne maradjon üresen.

Sugár József 56 éves volt. Pár hónapja ágynak feküdt, érzelmeszedés és szívbaj kínozták. Néhány nap előtt jobban érezte magát, felkelt, kijött a kávéházba barátai közé és úgy kedélyes diskurzus közepette jegyezte meg:

— Pénteken szeretnék meghalni,

Az antant elhibázott német politikája.

(Macdonald szerint feldúlták a német demokráciát.)

Párisból táviratozzák: Az Information című lap közli Macdonald angol miniszterelnök nyilatkozatát az európai helyzetről, amelynek rendezésére szerinte most van a legjobb alkalom. Kijelentette, hogy az antant eddigi politikája feldulta Németországban az egyetlen erős, demokratikus és bekeszerelő csoportot is. Ennek a politikának véget kell vetni.

Londonból táviratozzák: Macdonald miniszterelnök kijelentette újfólag a szakértői jelentésekről,

mert akkor legalább vasárnap temetnének és sokan jönnének a temetésre.

Nem halálsejtelemről ekkor, csak úgy a maga kedélyes tónusában mondta ezeket a komoly szavakat. Kivánságát azonban a halál nem respektálta, mert csütörtöki napon szőlította el az élők közül és így már holnap, pénteken délután 4 és fél órakor temetik a Minorita-palotában levő lakásáról. Feleségén és nevelt leányán kívül nagykiterjedésű rokonsága és rengeteg jóbarátja, ismerőse gyászolja.

hogy az angol munkáspárti kormány kész az azokban foglalt tervet a maga egészében támogatni.

Párisból táviratozzák: A jóvá tételi bizottság ma tárgyalta a német birodalmi kormány választát a bizottsághoz benyújtott szakértői javaslatokra. A tárgyalásról még nem adtak ki kommunikékét.

Párisból táviratozzák: Poincaré miniszterelnök tegnap Crevecoeurrel, a párisi angol nagykövettel hosszabb megbeszélést folytatott.

A husvéti istentisztelek Aradon

Római katolikus templomban.

Az aradi katolikus hitközség az ünnepi istentiszteletek programját a következőkben állapította meg: Nagypénteken délelőtt 9 órakor gyászistentisztelet, utána könyörgések, majd a kereszt leleplezése, csonkamise, sirbatétel és szentbeszéd, tartja Lakatos Ottó dr. plébános. Délután 5 órakor lamentáció, utána szentbeszédet mond Szabó Gábor magiszter. Este fél 8 órakor szentségbetétel. Szombaton reggel 7 órakor szentségkítétel; 8 órakor a husvéti gyertya megszentelése, utána ünnepélyes szentmise. Este 6 órakor feltámadási körmenet. Husvét vasárnapján reggel 6 órakor csendes mise, 7 órakor orgonás mise, utána szentbeszédet tart D'André K. János hitoktató. Délelőtt 10 órakor ismét szentbeszéd lesz, melyet Szikra Lénárd tart, utána ünnepi nagymise. Délután 6 órakor szentbeszédet mond Lakatos Ottó dr. plébános, melyet ünnepi ajátosság követ. Husvét hétfőjén reggel 7 órakor orgonás mise, mely után prédikál Harsányi Vince másodházfőnök. Délelőtt 10 órakor ünnepi mise. Délután 6 órakor szentbeszédet mond Novák Mihály hitoktató és utána ünnepi litánia lesz.

Agostai evangélikus templomban. Nagypénteken délelőtt 10 órakor magyar nyelven prédikál Lőrincz Samu s. lelkész, Urvacsorát oszt Frint Lajos esperes, délután 5 órakor németnyelvű istentiszteletet tart Frint Lajos esperes. Husvét első ünnepe délelőtt 10 órakor prédikál Frint Lajos esperes, Urvacsorát oszt Lőrincz Samu s. lelkész. Délután 5 órakor peres, Urvacsorát oszt Lőrincz Sa-

s. lelkész. Husvét második ünnepe délelőtt 10 órakor német nyelven prédikál és oszt Urvacsorát Frint Lajos esperes, délután 3 órakor magyar istentisztelet.

Bratianu konstantinápolyi utja.

Konstantinápolyból táviratozzák: Arra a hírre, hogy Bratianu Jonel román miniszterelnök a napokban ideérkezik, a szovjet kormány angolai követe felvilágosítást kért a török Kormánytól, hogy Bratianu Jonel látogatásának mincsen politikai jellege, az orosz-román konfliktusra való tekintettel.

Különös leányszöktetés

(Nem jelent meg a vádlott.)

(Saját tudósítónktól.) Különös leányszöktetési ügy került ma az aradi törvényszék elé. 1922. augusztus havában Kontrás András küsszentmiklósi legény egy bátról megszőkötött egy csinos parasztlányt és Küsszentmiklóson lakó nővéréhez vitte. A szöktetést szekérel vitték végbe. Amikor a leány apja megtudta a szöktetést, feljelentést tett az aradi törvényszéknek Kontrás ellen erőszakos leányszöktetésért. A feljelentés szerint a legény erőszakkal és fenyegetésekkel kényszerítette a leányt arra, hogy vele menjen. A legény viszont kijelentette, hogy a leány nyal Oleana Nedesannal már a bál folyamán megegyezett abban, hogy megszőknek. A szöktetésbe két barátja is bevolt avatva, akik tudomással bírnak arról, hogy a leány bekegyezett a szökésbe. Mi vel a vádlott a mai tárgyaláson nem jelent meg, elrendelték az előveztetését és elhalasztották a tárgyalást.

A német fajvédők istene.

— Megdöbbentő fajvédő elvek. — Krisztustagadók Ludendorffék. —

(Berlini levél.) Most, hogy a birodalmi választásokat megelőző alkalmatosságos harcok hevesebbé váltak, a közvélemény figyelme mind inkább fordul a fajvédőpárt — Deutschvölkische Freiheitsspartei — felé. Nem csupán azért, mert a fajvédőpárt, amely eddig a diktatura alapján állott, most a kortesia minden eszközeivel belemert a parlamentáris küzdelembe, hanem azért is, mert a legutóbbi bajor választásokon jelentős sikert aratott.

Ujabbán a fajvédők vallási gondolkodása iránt érdeklődnek a választók. A fajvédők már négy évvel ezelőtt kidolgozták a maguk külön vallását, de ezzel a vallással csak azóta kezdenek behatóbban foglalkozni, mióta Ludendorff a Hitlerpör során várakozóan a katolikus vallás ellen fordult.

— A bajor népet — mondotta akkor Ludendorff — fel kell szabadítani a papok és a klerikalizmus járma alól.

A tábornok e kijelentése érthető feltűnést keltett. Ennek nyomán elővették dr. Alphons Steiger „Katholizismus und Judentum” című könyvét, továbbá a fajvédők kiadásában és szerkesztésében megjelenő Neues Leben című folyóirat eddig megjelent példányait s ezekből összeállították a — fajvédők istenét. A fajvédők szerint jó német nem lehet keresztény. A jó német csak német lehet.

— Kimondjuk nyíltan, — írja a Neues Leben — hogy mi a német hitet valljuk, nem pedig a keresztény hitet.

S kimondjuk nyíltan azt is, hogy a kereszténységnek tulajdonítható, hogy Németország odáig jutott, ahol most van... Tul a katolicizmuson és tul a protestantizmuson vissza kell térnünk a német hazába, amelyet elhagytunk. Mi germánok, akik a természetben gyönyörködni tudunk,

nem hallgathatjuk azoknak a papoknak a prédikációját, akik a zsidók bibliájából szedik elő a textust...

— A kinyilatkoztatás 69 a szentírás nem egyéb, mint üres szószátyárkodás.

— Nem kell nekünk a Jehova, — folytatja — mi a mennydörgésből és az erdőzugásból halljuk ki az Istenünket, ez az isten inkább hasonlít Votanhoz, mint a zsidó Istenhez.

Az „Amtliche Anzeiger der deutschvölkischen Gemeinschaft” már 1919-ben követeli, hogy a német családok ne tartsák meg a keresztény ünnepeket, hanem az ősgermán szertartásokkal szenteljék meg életüket.

— Semmi kétség nem lehet a

felől, — jelenti ki, — hogy a kereszténység voltaképpen zsidóügy. Ha a zsidóság elbukik, vele bukik a kereszténység is. Eppen ezért vegyük tudomásul, aki keresztény vallása, az nem lehet német vallás. Középut nincs!

Dr. Pudor 1920-ban annak bizonyítására vállalkozott a Neues Lebenben, hogy

az új testamentum voltaképpen zsidókönyv.

— Az új testamentum istene — foglalja össze gondolatmenetét — éppen olyan isten, mint az ó testamentum istene. Ezt az istent is teljesen a zsidógondolkodás szülte. A bibliát zsidók csinálták a nemzsidók számára. Ha Germánia fel akar támadni, akkor a bibliát, ezt a zsidó könyvet el kell dobni.

Ugyanabban a számban egy fajvédő szóról-szóra ezt írja:

— Nem elég azt mondani, Los von Juda. A baj gyökeréig kell el mennünk és ki kell adnunk a jelszót: Los von Kristonium, Los von Kristus... Mert Krisztus éppen egy, mint a kereszténység, el nem választható a zsidóságtól.

A „német Megváltó” egyik prédikátora a következőképpen határozta meg a vallás fogalmát:

— A vallás nem egyéb, mint az örökítők sejtelemszerű átérzése a faj prizmáján keresztül...

Jézus sohasem lehet a német Megváltó, mert ő maga nem volt német... A mi valóságunk a fajvédelemben gyökerezik és ennél fogva a német Egyház csak árja Egyház lehet.

A fajvédők morálja természetesen tökéletesen elűt a keresztény erkölcstől. Számítalan egyesületet, rendet, közösségeket és telepítéseket alakítottak. Többek között tenyésztelepeket is létesítettek, ahol a legtisztább fajt akarják létrehozni. Ezekben a tenyészdzékben

fajtiszta férfiak és fajtiszta nők élnek együtt

— persze anélkül, hogy házasságot kötöttek volna — s itt akarják felnevelni gyermekeiket. E tenyészdzék működését a hatóságok nem nézheték el. Oly dolgok történtek ott, hogy Közbe kellett lépniük s több fajtiszta férfit és nőt a szemérem ellen elkövetett súlyos bűncselekményért a bíróság elé állították.

A fajvédők természetesen, ebben is a zsidók kezét látják, s tovább mennek a megkezdett úton.

— Egyházakból és papokból éppen elég volt, — kiáltotta egyik gyűlésükön egy fajvédő főprédikátor — a mi istenünk olyan isten, hogy se latinul, se héberül nem kell hozzá imádkozni.

A német közvélemény egészséges része érthető megdöbbenéssel vett tudomást a fajvédők istenéről.

Márkus Emiliát és Bajor Gizit inzultálták az uccán.

— Zilahy Lajos író arcúlitotta az egyik inzultálót. —

Budapestről táviratozzák: A

Rákóczy-úton az elmúlt éjszaka hazafelé tartottak Párdány Oszkár miniszteri tanácsos a feleségével: Márkus Emiliával, a kitűnő magyar drámaíró művésznővel, Gömör Vilma és Bajor Gizi a Nemzeti Színház művésznői, és Zilahy Lajos író. A hölgyek előrementek és mögöttük következtek Párdány és Zilahy, akik egymással beszélgettek. Egyszerre csak három férfi termelt a hölgyek előtt, akik

Meghurcolt bécsi kereskedő.

(Egy aradi szállítótársulat különös feljelentése.)

(Saját tudósítónktól.) Érdekes feljelentés érkezett a napokban az aradi rendőrséghez. A feljelentésben az egyik aradi szállítási vállalat családja miatt feljelentette Klein Sándor bécsi kereskedőt, aki jelenleg Aradon bonyolítja le üzleteit. A szállítócég szerint a kereskedő nemrégben 106000 lej rövid lejáratú kölcsönt vett fel tőlük és biztosítékul egy vagon különbözőféle árut helyezett letébe. Amikor a kikötött idő letelt a kereskedő kijelentette, hogy nem tud eleget tenni kötelezettségének és újabb

reprodukálhatatlan kijejezésekkel inzultálták őket. Párdány és Zilahy odasiettek és a felindult Zilahy a három férfi közül az egyiket arcúlitotta. Hamar előkerült a rendőr, aki igazoltatta az inzultálást elkövető férfiakat. Kiderült, hogy azok Majnis István vármegyei főjegyző, Réti-Gazda Géza banktisztviselő és dr. Ferenczi Gyula főszámtitkár. Érdekes, hogy Réti-Gazda Géza jelentette fel Zilahy Lajost, hogy becsületsértést és tetlegességet követett el ellene.

határidőt kért. Ezt azonban a szállítócég nem fogadta el és feljelentette Klein Sándort csalásért, azaz az indokkal, hogy a biztosítékul letébe helyezett áru olyan természetű, amit Romániában nehezen lehet elhelyezni és nem fedezi a kölcsönt. A bécsi kereskedőt a feljelentés alapján ma letartóztatták és átkísérték az ügyészséghez, ahol ma kihallgatták. A kihallgatás folyamán bebizonyult, hogy a kereskedőnek csaisai számdékai nem voltak, a biztosítékul adott áru értéke pedig meghaladja a szállítócég követelését. A kihallgatás után Klein Sándort azonnal szabadlábra helyezték.

Hogy áll a lej?

1924. április 17-én 100 lejért adtak:

2.92 svájci frankot,
8.02 francia frankot,
37.000 külföldi magyar koronát,
40.000 effektív magyar koronát,
41.000 belföldi magyar koronát,
36.400 osztrák koronát.

Zürichben 2'95 frankot.
Párisban 8'60 frankot
Budapestben 4100—4300 K-t

A nap tükre.

Eltűnt a macesz Aradon

Hivatalosan ugyan még a zsidó húsvét (pészach) meg sem kezdődött, de a macesz máris eltűnt a piacról. A macesznek az ősi rítus szerint eredetileg csak a szeder estén szabadna eltűnni az asztalról, de idén nem tűnik el, mert már előzőleg eltűnni kényszerült. Ugy eltűnt mint a kámför, vagy mint a háboru vége felé a textil, bőr, liszt, vagy buza. A jámbor hívők idén is felkeresték a hitközséget és kérték a tisztviselőket, szolgáltatassanak ki nekik a szent ünnepre bizonyos mennyiségű maceszt, mert a kivátszalan kenyérral a kezükben óhajtanának megemlékezni arról, hogy őseik megnyit is szenvedtek Egyiptom országában. A tisztviselők kijelentették a hívők előtt, hogy ők együtt éreznek velük, maguk is méltányolják az egyiptomi szenvedést, de maceszt nem adhatnak, mert nincsen.

— Mi az, hogy nincsen — kérdezték megdermedve a jámborok.

— Hja a hitközség tavaly ráfizetett a húsvétra, illetve a maceszra, mert sokat süttetett — válaszoltak a hivatalnokok — és idén már jóelőre felhívta a tagokat, hogy jegyezzenek elő, mert csak annyit süttet a jóból, mint amennyi előjegyzés történt. Akik előjegyeztek kapnak, akik nem jegyeztek elő, azok idén legfeljebb kenyérral a kezükben gondolhatnak arra, hogy őseik milyen sokat is szenvedtek Egyiptom földjén a sötétség országában.

A jámborok busan távoztak a hitközség épületéből, felkeresték a zugkereskedelmet és megpróbálkoztak ott pászkat szerezni. A zugkereskedelem jámborai tanáccsal szolgálhattak csak, de maceszzal nem és miután tanáccsal minden jámbor el van már látva, innen is üres kézzel távoztak. Közben éles kifakadások is elhangzottak a hitközség ellen és egyes kevésbé jámborok ilyen kegyes dolgokat mondanak:

— Miért is van tulajdonképpen hitközség, ha nem azért, hogy maceszról gondoskodják a hívőknek.

Ezidőszerint aradi izraelita berkekben az a helyzet, hogy a vallási hagyományoknak hódolni akarókat a hitközség fosztotta meg a hódolás lehetőségétől. Hitközségi berkekben viszont a hívőkre hárítják a felelősséget. Hírek szerint a közelgő hitközségi választásoknál a macesz-ügy még nagy hullámokat fog verni.

HIREK.

Nagypéntek.

Elmentek a harangok Rómába... Csendesek a nagy templomtornyok és a régi hagyományos kereplővel adják tudtul a híveknek az Istentisztelet kezdetét. Folyik a zarándokolás a templomba kitett Krisztus Koporsóhoz... Nagypéntek a szigorú böjt ünnepe, a husérel tilos, a testi sanyargatással akar közelebb jutni a lélek Istenhez.

Nagypéntek a katolikus egyház nagy ünnepe és az egész földön, a művelt Európában ugyanugy, mint a távoli francia és angol gyarmati telepítvényeken, ahol osák a római kereszt jegyében imádkoznak, mindemitt áldoznak a keresztrefeszítés szimbolusának. A husvét előtti szomorú pénteken, amikor az olajfák hegyén durva római zsoldoskatonák keresztrefeszítették a megváltót, elsötétült az ég és amikor a lélek elhagyta a sokat szenvedett testet, megremegett a föld. Ennek a nagy-nagy tragédiának az emléke nagypéntek és a római katakombákban az első mártírok megimnapították a nagy napot, mint a későbbi körök már szabadon lélekző emberrel — és most 1924-ben, a repülőgép és rádiótelefon korában sem tudott eltávolodni az ember a szent hagyományoktól.

A harangok némák, a hívők csendes türellemmel várják a holnapot, a feltámadást, amikor harangzugás adja tudtul ismét a világnak: *Cristus resurrexit!*

A „KÖZLÖNY” HUSVÉTI SZÁMA az idén is szenzációs tartalommal, rendkívül érdekes riportokkal jelenik meg. Minden kereskedőnek érdeke, hogy hirdetése a „Közlöny” ünnepl. számában benne legyen. Felkérjük a t. hirdetőket, hogy feladn. szándékolt hirdetéseiket küldjék be azonnal a kiadóhivatalba, mert csak azokat a hirdetéseket tudjuk jól elhelyezni, amelyeket idejekorán adnak fel.

— Milyen idő lesz? Változékony idő várható, helyenként esővel és később hősüléssel.

— Tatarescu miniszter Lugojon. Tatarescu kisebbségi miniszter Scipoiu földművelésügyi államtitkár kíséretében ma Lugojra érkezett. A délelőtti folyamán fogadta a vidéki küldöttségeket, akik az agrárreform folyán előállított panaszait és kívánásaikat tárták a miniszter elé. Tatarescu a magyar kisebbségek delegációját is fogadta. Délben a város bankettet adott a miniszter tiszteletére. Pénteken este Tatarescu Timisoarára érkezik.

— Németország és a nyolcórás munkaidő. Berlinből táviratozzák: A német kormány elhatározta, hogy a nyolcórás munkaidő kérdésében népszavazást fog rendezni.

— Sztrájkolnak a berlini városi vasutak. Berlinből táviratozzák: A magasvasut és a földalatti vasut személyzete sztrájkot határozott el, amelyet szombaton kezdenek meg.

Poincaré beszéde felháborította a németeket.

(Elhalasztják a német választásokat.)

Berlinből táviratozzák: Poincaré francia miniszterelnök tegnapi beszédét az egész német sajtó a legnagyobb felháborodással fogadta. A lapok szerint Poincaré valótlan dolgokat állított, amelyeket maguk a szakértők lesznek kénytelenek megcáfolni. A berlini lapok a jövő kilátásait pesszimistikusan ítélik meg és azt írják, hogyha a francia választások után Poincaré megmarad miniszterelnöknek, akkor a szakértői javaslatok gyakorlalti keresztülvitele lehetetlen lesz. Washingtoni jelentés szerint felmerült az a feltevés, hogy Német-

ország főbiztosa Hoover amerikai szenátor lesz.

Párisból jelentik: Meg nem erősített hírek szerint a német kormány a birodalmi gyűlési választásokat május 4-ről 11-re akarja elhalasztani, azaz az indokolással, hogy a német választások eredménye ne befolyásolja a francia választásokat, amelyek szintén május 11-re vannak kitűzve. A német kormány ugyanis attól tart, hogy abban az esetben, ha Németországban a nacionalista párt győzne, a francia választásokon a túlzó elemek kerülnének többségbe.

— Peszachünnepi istentiszteletek Timisoarán. A belvárosi zsinagógában az esti istentisztelet e hó 18-án és 19-én esti 7 órakor, a délelőtti 19-én és 20-án tíz órakor kezdődik. A délelőtti istentisztelet keretében Drechsler Miksa főrabbi mond ünnepi szentbeszédet. — A gyárvárosi izr. templomban pénteken este 7 órakor, szombaton és vasárnap délelőtti fél tízkor kezdődik az istentisztelet. Szombat délelőtti fél tízenegykor Singer Jakab dr. főrabbi tart hit-szónoklatot.

— Lipót Szalvátor leánya férjhez megy egy spanyol arisztokratához. Bécsből jelentik: A Neues Wiener Journal értesülése szerint Lipót Szalvátor volt főherceg Barcelonából április 8-i kezzelével levelet írt egyik bécsi barátjához, akit arról értesített, hogy leánya, Mária Antónia, Öfelsége engedélyével férjhez fog menni Don Ramson de Orlando y Villonger-hez. A vőlegény ősnemes családból származik, amely őseit egészen a XV. századig tudja kimutatni. A menyasszony 1899-ben született Zágrábban és Lipót Szalvátor főherceg és Blanka főhercegasszony másodszülött leánya.

— Változás a timisoara-zsombolyai menetrendben. A timisoara-zsombolyai menetrendben a következő változás történt. A személyvonat délután nem egy óra 40 perckor, hanem két óra öt perckor indul Zsombolya felé.

— Ismeretlen női holttest a Marosban. Arad mellett levő Mándruclock (Mondoriak) község közelében ma reggel a Marosban ismeretlen női holttestet találtak. A holttesten nem volt ruha és körülbelül hat napja lehetett a vízben. A csendőrség megindította a nyomozást a halál okának kiderítésére és a holttesti személyazonosságának megállapítására.

— Bezáratták a makói rendőrség fogdáját. Makóról jelentik: Csanád-megye közigazgatási bizottságának tegnapi ülésén az alispán jelen tét terjesztett elő a makói államrendőrség fogdájának állapotáról. A jelentés többek között megállapítja, hogy „a fogdában nincs egyetlenegy pad, vagy más alkalmas matosság, a helyiségek tetvesek, a padló rohadt, a nőfogda állapota olyan, hogy egy sertésöl is különöb.” A bizottság tagja felháborodva szereztek tudomást a fogda borzalmas állapotáról és a bi-

zottság elhatározta, hogy a fogdát bezárattja.

— Halálozás. Nemes Sándor aradi lakos 45 éves korában tegnap este meghalt. Temetése 18-án, pénteken délután fél ötkor lesz Aradon, a Moise Nicoara (Petőfi) ucca 8. alatti lakásáról. Halálát kiterjedt ismeretség és rokonok gyászolják.

— Aradi önkéntesek üdvözlése. A síbui-nagyszabeni tisztiiskolában szolgáló fiuk levelezőlapot küldtek a Közlönynek, amelyben kellemes husvét ünnepeket kívánnak az aradiaknak. A lapot a következők írták alá: Pestalics László, Dürbeck Péter, Csobán Gáspár, Pulyka György, Hajdu János, Rosenfeld Dezső, Hunyadi József, Lelik Mihály önkéntes káplárok, Sheidt József, Mihalik Gyula, Lukász Károly, Rezes József, Tóth Ernő és Wekerle József önkéntesek.

— Letartóztatták a cluji sikkasztó ügyvédjét. Cluj-Kolozsvárról jelentik: Danilescu Alexandru cluji adóhivatali főnök többmillió sikkasztásával kapcsolatban ma letartóztatták a sikkasztó ügyvédjét, dr. Lusztig Jenőt és az ügyvéd apósát, Havas Lázár vállalkozót. A letartóztatottak ellen az a vád, hogy ők közvetítették az elsikkasztott pénzt a kereskedőknek, akik nem tudták a pénz eredetéről. A kereskedők ellen nem indítottak eljárásokat.

— Lovakat árverez az aradi rendőrség. Május másodikán az aradi állatvásártéren a rendőrség három lovat ad el nyilvános árverésen. A lovakat kóbor cigányok lopták és tulajdonosaikat nem sikerült kinyomozni.

BOROVICZENY.
König und Reichsverweser
megérkezett. KELET hírlépiroda ARAD.

— Lopás az aradi állomáson. Tegnapelőtt feltörték az aradi állomáson a munkások részére lakásul szolgáló vagonot és onnan több ezer lej értékű ruhaneműt loptak el. A negyedik kerületi rendőrség ma letartóztatta Halmágyi Domokos napszámost, akiről kiderült, hogy a vagonot ő törte fel. Házkutatás alkalmával megtalálták az ellopott ruhákat. A tolvajt átkísérték az ügyészség fogházába.

Harisnyákat
keztyüket és
gyermek socknikat
legolcsóbban
STRASSER
divatruházában
szerezheti be. 2256

— Weil Magda visszaérkezve olaszországi diadalutjáról, folyó hó 23-án, szerdán az aradi Kulturpalotában tartja egyetlen hegedűhangversenyét a timisoarai zongoraművész, Freund Leó közreműködésével. Jegyek elővételben Scherhagnál már kaphatók.

— Husvét-i táncestély. Gencsyné tánciskolájában Arad, husvét másodnapján vendégóra. Belépti-díj 15 lej.

— Schubert-estély. A timisoara-erzsébetvárosi r. k. hitközség kebelében működő „Schubert“-kamarazene társaság husvét vasárnap este fél 9 órakor a Novotny-féle nagyteremben Schubert-estélyt rendez. A műsoron kizárólag Schubert szerzemények szerepelnek.

— Z. Várady Margit művésztétele vasárnap, f. hó 20-án este 9 órakor Aradon, a Kulturpalotában. Jegyek Scherhag cégnél.

— Holnap, szombaton nyílik meg Balla Frigyes képművelése Aradon, a Kulturpalotában, mely iránt már most a tavalyinál is nagyobb érdeklődés nyilvánul meg.

Verekedésből halál.

(A timisoarai tábla érdekes ítélete.)

(Saját tudósítónktól.) Érdekes ügyet tárgyalt ma a timisoarai ítélőtábla. Szelezsán Lázár és Nedics Draga kisbecskereki gazdálkodók halál okozó súlyos testisértséssel voltak vádolva. Még 1922. október 14-én Kisbecskereken holtan találtak Omolov Lázár ottani gazdát. A csendőrség és a körorvos megállapította, hogy Omolov verekedésből eredő súlyos testi sértsésktől halt meg. Mivel az előző napon Omolovot legutoljára Szelezsán Lázárral és Nedics Dragával látták együtt, akiről tudták, hogy Omolovnak régi haragosai, a tett elkövetésével őket gyanúsították és vizsgálati fogságba helyezték. A timisoarai törvényszék büntető tanácsa első fokon bűnösnek mondotta ki a vádlottakat és Nedics Dragát másfél évi börtönre, Szelezsán Lázárt pedig öt havi fogházbüntetésre ítélte. A vádlottak felekezéssel éltek és így került az ügy ma a tábla elé. Antonescu táblabíró tanácsa a mai tárgyaláson helybenhagyta a törvényszék ítéletét, a védők azonban, dr. Muth Gáspár és dr. Mercea Viktor semmisségi panaszt jelentettek be az ítélet ellen.

Aradi mozi hírek.

* Minden csodálatot felülmúl az Apolló mozgószínház nagy történelmi drámájának második része, melyben a Napoleoni idők különös élete megdöbbentő realizmussal rajzoldódik elénk. A film iránt az érdeklődés oly nagy, hogy mind a három estére a jegyek nagyrésze már elővételben elfogyott s mindössze a korábbi előadásokra áll még néhány jobb hely a közönség rendelkezésére. Az ifju Medardus második része pénteken, szombaton és vasárnap ma rad műsoron.

* Az életre kelt mumia regényes meséjét dolgozták fel nagy művészettel az Örült és a halál című filmdrámában, melyet tegnap mutatott be hatalmas siker mellett az Uránia mozgószínház. Egy fiatal szobrász Egyiptomból hercegkisasszony mumiáját hozza magával, mely különös varázs következtében megelevenedik. Az érdekes kép pénteken, szombaton és vasárnap is műsoron marad.

Francia és olasz lapvélemények a román-francia szövetségről.

Rómából jelentik: A francia-román szövetség lehetőségével kapcsolatban a „Messagero” hoszszabb sugalmazott cikket közöl, amely politikai körök véleménye szerint fedi az olasz kormány álláspontját.

— Ezt a szövetséget — írja az olasz lap — az olasz közvélemény minden túlzott meglepetés vagy harag nélkül fogja fogadni. Az eseménynek elvitathatatlanul van bizonyos jelentősége és fontossága, mert egyre jobban jellemzi a Páris és Bucarest közötti politikai tendenciákat. Ezeknek a tendenciáknak gyakorlati következményei nekünk nem látszanak olyan természetieknek, mint a melyeknek igazán riasztó hatása lehet a többi országokban. Franciaországnak szemmel látható az az érdeke, hogy mindjobban magába szívja Romániát és Középeurópa többi déli államát.

A „Matin” Duca román külügyminiszternek Poincaréval folytatott legutóbbi tanácskozásáról, nyilvánvalóan sugalmazott közleményben, a következőket írja:

Romániát Csehországgal és Jugo-

szláviával a kisantant szerződése köti össze, amelynek főcélja eredetileg az volt, hogy a három ország együtt működését megszervezik arra az esetre, ha Magyarország a trianoni békeszerződésből származó státusquo-n változtatni akarna. Másrészt az 1918-iki békevel alakult vagy meggyarobbodott államok a különböző kombinációk szerint védelmi meg egyezéseket kötöttek, amelyek a földrajzi helyzethez képest Magyarországgal, Szovjetországgal vagy Németországgal számolnak. Franciaország és Románia között eddig formális szövetség nem volt, de valószínű, hogy pár nap múlva ilyen szerződés is létesül.

Franciaország ennek a szerződésnek, amelynek megkötése a tények logikájából következik, semmiképpen nem kíván Oroszországgal szemben ellenséges jelleget adni. Franciaország azt óhajtja, hogy Besszarábia kérdésében Oroszország és Románia között megegyezés jöjjön létre. Hogy ezt a megegyezést Oroszország ellenséges akarata megakadályozza-e vagy sem, nem változtathat annak a felfogásnak egységén, amely az európai politikát Franciaországra nézve meghatározza.

Szemvizsgálaton a kínai excsászárnál.

(Ahol európai ember még nem járt. — A birodalom nélküli uralkodó.)

A pekingi orvosi egyetem tanára, Fuchs Albert dr. szemorvos abban a ritka kegyben részesült, hogy a kínaiak detronizált császárnak magánlakását láthassa, amely európai ember részére szinte megközelíthetetlen. Az excsászár 18 éves. Valóban tényleges császár, mert a címet meghagyták neki, de birodalma az bizony nincsen.

A császár palotája teljesen el van zárva a külvilágtól és erősen őrzik. Fuchs dr.-t azért hívták a 18 éves birodalom nélküli uralkodóhoz, hogy vizsgálja meg szemét. Fuchs dr. így számol be a konzultációról:

— Alkalmam volt a császári palota azon részét látnom, melyet csak nagyritkán pillanthatnak meg idegenek. Délután a tiltott város keleti kapuján keresztül érkezünk a császár részére fenntartott és szigorúan őrzött épületrészekbe. Két hosszú folyosón keresztül érkeztem kínai asszisztenssel

egy csodálatos udvarba, ahol az északi részen a trónterem pompás kapuja díszlett. Ezt az udvart már többször látták idegenek, mert a császár újkor itt tartja a fogadtatásokat. A fiatal császár házassága után itt fogadta a külföldi diplomatákat szerencsekívánatait. Az udvar nyugati részén eunuchok hada fogad, néhányuk fején mandarinkalap. Az eunuchok nem nagyon különböznek a többi kínaitól, akik általában kövérségre hajlók és gyér arcszörzettel bírnak. Nemrég az eunuchok túlnyomó többségét, mintegy kétezer embert elbocsátottak, ma csak néhány száz eunuch áll a császár szolgálatában.

Ezután szűk, de szép udvarba vezettek, ahol aranyozott oroszlanok őrizték a majolikával díszített kaput. A fal északi részében szinyszerű kis épületek húzódnak meg, ahogyan az a cselédség részére itt minden kastélynál szokásos. Itt jött elének Pohnston, a császár tanítója és a császári ház minisztere, Chiling. Kis helyiségekbe vezettek, amelyek különösen feltűnően hasonlítanak a fronton volt állásainkhoz. Remek porcelláncsékben teát szolgáltak fel nekünk. Miután a császár magánlakosztályait kínai szokás szerint nem látjuk, szorosra fogtuk téli kabátjainkat, mert a hőmérő tíz fok hideget mutatott és ugyancsak erősen fújt a szél.

Félhomályban levő szobán keresztül a császár elé léptünk. A miniszter térdre esett és homlokával megérintette a földet, mi mélyen meghajolunk. A császár a kínai ettiket szabályai szerint mereven és mozdulatlanul állott előttünk. Tizenhét éves és nincsenek kimondottan kínai vonásai, hiszen mandsu. Rövidlátó és azért jöttem el, hogy megvizsgáljam. A vizsgálat nagyon elhúzódott, mert tizenhat éves öccsét és tizen

két éves sógorát is meg kellett vizsgálnom. Az utóbbi nem tudott angolul, én pedig nem hoztam magammal kínai íráspróbát, a császár, aki ismert íróművész, néhány betűt leirt, hogy azoknak megfelelő távolságra helyezését bíraljam meg a császári sógor látóképességét. A szem háttérének megvizsgálása nem volt könnyű, mert a szobában csak gyertya égett. Nemrég a tűz elhamvasztotta a császári palota egy részét és mert a tüzet a villanyvilágításnak tulajdonították, leszerelték és visszatértek a gyertyához.

A szemvizsgálat két óráig tartott és általános derültség, móka között folyt le. A bucsuzkodásnál a császár megígérte, hogy feleségét is rá fogja bírni, engedje megvizsgálni szemeit. Másnap a császártól két csodás porcellánvázát kaptam ajándékba. A császári porcellángyárból származnak, de csak három éven át, a forradalom kitöréséig viselték a jelenlegi császár pecsétjét.

**Fátyol-harisnya 59 lejtől
150 lejig. Divatos színes
férfi ing 198 lej két gallérral**

Gyermek zokni, patent-harisnya
rendkívül olcsó árban: 2257

Szücsnél, a motorállomás-
nál szemben.

Különös gyászpompá Stinnes temetésén.

(Virágok, élénk színek között és bölcsődal mellett égették el Stinnes holttestét.)

Berlinből jelentik: Amilyen rendkívüli ember volt életében Stinnes Hugó, olyan rendkívüli és különös körülmények között ment végbe temetésének szertartása és holttestének elégetése grunewaldi villájában és a wilmersdorfi krematóriumban.

A gyászünnepségen, amint azt Stinnes még halálos ágyán, az utolsó órában is megparancsolta, száműzve volt a fekete szín, mert mint mondotta, nem akarja, hogy a temetésen a fekete szín komorsága üljön meg a lelkeket. Grunewaldban, Stinnes sógorának villájában a ravatal körül minden fehér, rózsaszínű és kék színben pompázott, mindenféle élénk színű virágok heverték garmadában és a rokonok és barátok tömege égő piros virágok között vonult be a csarnokba a ravatalhoz. — A gyászünnepséget egy gyermekkórus vezette be, amely a „Lohergrin” nászindulóját adta elő, majd azután egy bölcsődát énekelt. — Egy emlékbeszéd és ima után mindenkinek el kellett hagyni a villa előcsarnokát, hogy a család egy félóránál egyedül lehessen a halottal.

A villából azután autómobil szállította a koporsót a wilmersdorfi krematóriumba és ezt a nagy gépkocsit száz autómobil követte a rokonokkal és a barátokkal. A krematórium körül olyan roppant tömeg gyűlt össze, hogy a rendőrség csak a legnagyobb nehézséggel tudta megakadályozni, hogy

a tömeg betörjön a krematóriumba, amelynek tágas csarnokát élénk színű szőnyegekkel, oszlopait pedig rózsaszínű és fehér hortenziákkal díszítették fel.

Negyven kocsival szállították a krematóriumba a tavasz virágait, hogy Stinnes kívánsága szerint üszíthessék föl a csarnokot. Koszoru egyetlen egy sem volt; a koszorukat kint helyezték el a kertben. Délben egy órakor a kormány, Poroszország és Berlin város képviselőjének jelenlétében bucsuzott el a lelkész Stinnestől és beszéde előtt felhangzott Beethoven „Eorica”-jának első tétel. A lelkész beszéde után a gyermekkórus énekelt, majd megszólalt az orgona és Stinnes koporsóját, amelyet teljesen elborítottak a sokszínű virágok, lassan lebocsátották a krematórium kemencéjébe.

A nagyvilágból.

(Uj kinos betegség.) Szenzációs orvosi felfedezésről ad hírt bécsi tudósítónk. Maguk a betegek is alig ismerték az alattomos betegséget, amelynek az orvosok „angina pectoris” nevet adtak. A betegséget tipikus és rendkívül heves nyomasztó és szorító fájdalom jellemzi, amely a mellcsont tájékán jelentkezik. A betegek szuró fájdalomról és égésről panaszkodnak, mintha mázsás teher feküdnék a szíven. A fájdalom rendszeren a mellcsont felső részén keletkezik, onnan sugárzik a hát, a nyak és a balváll felé. Nyugalmi helyzetben a fájdalom nem jelentkezik, annál hevesebb

**Kizárólag ezen címkével és
fehér staniol kupakkal ellátott
palackokban kapható
a Romániában egyedül álló**

**Minőségileg az angol nehéz
fekete sörökkel egyenrangú.
Nem tévesztendő össze**

hasznos nevi más
fekete sörökkel

Kapható Aradon: 2223

Rensz Sándor és Oppenheimer Rezső sörraktáraitban.

Rador 4082

Reggelire, uzsonnára, vacsorára, előételnek legolcsóbbak és legizletesebbek a

Kemény-téte huskonzervek

Kaphatók minden jobb fűszer- és csomagolóüzletekben !!

**Májpástétom
Haschee
Gulyások**

1/2, 3/4, 1 és 1 1/2 kilós dobozokban.

Frankfurti

páronként és zárt dobozban. Vízont-
elárulítók részére helyi lerakat:

Hajduska és Társa

ARAD, Piața Avram Iancu (Szabad-
ság-tér) 7. Telefon 7-33. sz.

KEMENY TESTVEREK huskonzervegyára
Salonta-Mare. — Bihor. 2186

mozgás közben, továbbá nyelés, vagy ivás után. Tükrhéli gyomor, izgalom, vagy hideg behatása is okozhat rohamot, amely rendkívül intenzív és félelem, valamint szorongás érzetével van összekötve. A legkötőbb orvosságok foglalkoznak évtizedek óta a betegség okainak megoldásával, míg most két bécsi tanár, Eppinger és Hofer szenzációs módon oldották meg a betegség gyógyítását. Átvágták az ugynevezett nervus depressor, egy vékony vékony ideget és ezzel az egyszerű beavatkozással, amely a betegre sem mi hátránnyal nem jár, megszabadították a fájdalomtól.

Egy bécsi zugbank csődje.

(Csalással vádolt bankár.)
(Bécsi szerkesztőségünkől.) Az osztrák főváros egyik leghírhedtebb zugbankja, az **Ullmann-bank** ellen a kereskedelmi bíróság előtt csődnyitási kérelem fekszik, a melynek valószínűleg helyt fog adni. Bécsi szerkesztőségünk jelentése szerint a betevők követelése 63 milliárdra rug, ezzel szemben a bank egész vagyona a tulajdonos néhány külföldi viskójából és egy-két dublósus követelésből áll. Az Ullmann-bank az utolsó esztendőben tízszer lett fizetésképtelen, azonban mindannyiszor sikerült hitelezőitől — kistőkéséltől — moratóriumot szereznie. — Mostan azonban a csőd és ezzel együtt az ügyesség beavatkozása elkerülhetetlen a hitelezők tiltalmának kifogya miatt.

Néhány hét előtt megemlékeztünk arról, hogy a bécsi rendőrség egy magyar tőkés feljelentésére letartóztatta Leinkauf Richard bankárt, majd érthetetlen módon a feljelentő bebizonyította, hogy család uton fosztotta ki, 24 óra múlva szabadon bocsátotta. Azóta Leinkaufot a bíróság mások kárára elkövetett csalások és több rendbeli úszora miatt hosszabb szabadságvesztésre ítélte, mire a nagy reklámmal dolgozott Leinkauf könnyelmű volt. bankját likvidálni. Ez azonban úgy látszik egyáltalán nem akadályozza meg abban, hogy az ítélet jogerőre emelkedéséig az időt alaposan ki ne használja és üzemeit tovább folytassa. Bécsi szerkesztőségünk ugyanis legújabb jelentésében arról számol be, hogy Leinkauf ellen újabb feljelentések érkeztek az ügyészséghez, amelyek szükségesé tették az új eljárást. A bécsi zugbankárokat tehát a börtön sem riasztja vissza kártevő, működő sikkól.

Közu Medardus
II. rész.
Várkonyi Mihály és Esterházi Agnes grófnéval, a főszerepben.
Bemutatója ma pénteken, szombaton és vasárnap az
APOLLOBAN.

LEGUJABB.

ISMÉT SZTRÁJKOLNAK A BUDAPESTI NYOMDÁSOK.

Budapestről jelentik: Pénzügyi kérdésekben a budapesti nyomdászok és nyomdatulajdonosok között pénzügyi differenciák merültek fel. Megegyezésre jutni nem tudtak, mire ismét sztrájkba léptek. A Népi lapok már nem jelentek meg. A tárgyalások folynak.

Közgazdaság.

Valutapiac.

Párisban a lej 8.60.

HELYI VALUTAÁRAK. (Április 17.) Francia frank 12.40, svájci frank 33.20, dollár 193.50, dinár 2.45, szokol 5.92, líra 8.72, angol font 855. **Külföldiek:** Budapest: külföldi 370, belöldi 410, Bécs 364, Prága 5.82, Zürich 34.15, Miláno 8.67, London 846, Páris 12.30, Newyork 192.50, Belgrád 2.39.

ZÜRICH NYITÁS. (Április 17.) Amsterdám 211.25, Newyork 568, London 2471, Páris 35.50, Miláno 25.20, Prága 16.72.50, Budapest 0.0075, Belgrád 7.05, **Bucaresti** 2.95, Bécs 0.0080.12.50.

ZÜRICH ZÁRAT. (Április 17.) Amsterdám 211.25, Newyork 568, London 2472, Páris 35.30, Miláno 25.17.50, Prága 0.0075, Budapest 16.72, Belgrád 7.02.50, **Bucaresti** 2.95, Bécs 0.0080.12.50.

BUCURESTI TÖZSZEZARLAT. (Április 17.) **Külföldiek:** Páris 12, London 838, Newyork 193, Miláno 8.60, Zürich 34, Bécs 0.0027, Prága 5.72, Budapest 0.0022.

Valuták: Napoleon 730, Léva 1.31, török líra 0.99, angol font 8.20, francia frank 11.85, svájci frank 33.50, líra 8.50, Braclima 3.30, dinár 2.35, dollár 191, osztrák korona 0.00027.75, lengyel marka 0.0022, magyar korona 0.0025, szokol 5.65.

BUDAPESTI DEVIZAKÖZPONT JEGYZÉSEI. (Április 17.) Belgrád 970—1005, **Bucaresti** 410—430, London 341200—351200, Páris 4875—5025, Newyork 78400—80700, Prága 2305—2375, Bécs 110.55—113.80, Miláno 3470—3590. **A takarékkorona ártéknya 116.**

Orült és halál.

Egyiptomi fantáziák.
Ma pénteken, szombaton és vasárnap az

Uránia-ban.

= **Bucaresti kölcsöne.** Bucarestből jelentik: Costinescu, a főváros polgármestere Londonba utazik, hogy a tízmillió dolláros kölcsön ügyében perfektualja a szerződést. Az angol konzorcium 350 millió lejt fizet le közvetlenül a szerződés alá-

írása után, a fennmaradó összeget pedig egy héten belül folyósítja.

= **Sztrájkok a timisoarai devizaközvetítői.** A timisoarai bankok deviza közvetítői tegnap sztrájkba léptek, mert a bankok a közvetítési díjakra vonatkozó kívánásait nem teljesítették. Hosszas tárgyalások után ma megegyezés jött létre a bankok és a devizaközvetítők között, a kik így a holnapi napon már ismét vállaltak megbízásokat.

= **A Temesvári Bank igazgatója ismét hivatalban.** Baschi Dezső, a Temesvári Bank és Kereskedelmi Részvénytársaság igazgatója hosszabb betegségi szabadságáról, amelyet külföldön töltött, visszaérkezett Timisoarára és a holnapi naptól ismét átveszi a bank vezetését.

= **Működik a német aranydiszkont bank.** Berlinből táviratozzák: A német arany-diszkont bank megkezdte működését. Technikai akadályok miatt az arany diszkontjegyek még nem készültek el és így egyelőre csupán angol fontjegyeket adnak ki.

= **A német takarékosági akció eredménye — ötszáz ezer közalkalmazott elbocsátása.** Berlinből táviratozzák: A birodalmi takarékosági bizottság április elsejéig 330.000 állami alkalmazottat bocsátott el, ami 300 millió aranymarka megtakarításnak felel meg. Ez az összeg pedig a birodalmi összköltségek négy százalékát képezi. A birodalom egyes országai és városai pedig hasonló külön akciót indítottak s ennek során összesen 500.000 közalkalmazottat bocsátottak el.

A szerkesztésért felelősen KOOSY JENŐ felel.

Cenzurat: Prefectura Judeului.

NYILTÉR.

E rovat alatt közöltékért nem vállalunk felelősséget.

E E H I V Á S I

Amennyiben feleségemtől Fazekas Zsuzsánnától elváltam és vele a vagyunközösséget megszünttettem, ennél fogva sem érte, sem leányáért Tolnai Jolánért semmi adósságot sem a múltban, sem a jelen, sem a jövőben létezőkért felelősséget nem vállalom s nem fizetek.

Bécs, 1924. április hó 12-én.

2802 Idősb Tolnai János.

Nemes Sándor szül. Neuländer Veronka a maga és gyermekeivel: Laci, Cica és Pista nevében tájdonomtól földig sújtva jelenti, hogy forrón szeretett férje, illetve édes apjuk

Nemes Sándor

életének 45-ik és ideálisan boldog házasságának 14-ik évében folyó hó 16-án este 8 órakor hosszú szenvedés után asendesen elhunyt.

Drága halottunk tetemét 18-án délután fél 5 órakor fogjuk Aradon, Str. Moise Nicoara (Petőfi-szög) 8. számú gyászházából örök nyugalom helyére kísélni.

Arad, 1924. április hó 17. 2885

Husvétli illatszerek kaphatók Vojtek és Weisz drogeriában, Arad. Cégtulajdonos: Ordelt László. 2808

Az aradi S I M A Y-féle ártézi fürdőben mindenszombaton délután 11-5 óráig a gőzfürdő férfiak részére tesz nyitva.

Lakástheresök figyelmébe !!

A Belsővárosban, újonnan épült házban, fűdőszobával, 2 hálószobával lakás. Kétszobás esetleg három évi időtartalomra kiadó. Értekezni lehet HAASZ-Irodában Arad, Str. Románului (Zrinyi-ucca) 5.

Biztos ekzisztencia.

Nagyforgalmu mezővárosban egvedülő mozit külön kerthelyiséggel nyári mozgó céljaira. 350 személyes nézőterrel, hat éves biztosított bérszerződéssel, üzemkés állapottban, más vállalat átvétele miatt 120 ezer lejért eladó. HAASZ Ingatlanforgalmi Iroda Arad, Str. Románului (Zrinyi-ucca) 5. 16.508

Malom eladások.

Műmalom Bánáthban lakóházzal, leglobb buzatermő vidéken, a vasuti állomás közelségében, kereskedelmi és vándorlásra bevezetve, kedvező fizetési feltételekkel, ezenkívül négy, hat, nyolc és tíz járatu malomok, mind leglobb buzatermő vidékeken, részletfizetésre is eladók. Értekezni lehet HAASZ ALBERT ingatlanforgalmi Irodájában Arad, Str. Románului (Zrinyi-ucca) 5, ahol az eladó ingatlanok előjegyzése és bármilyen felvilágosítás díjtalan. 16.508

150.000 Lejjel társulnék

reális üzlethez vagy iparvállalathoz, ahol a tőkere teljes biztosítékot kapok. Ajánlatokat „Társuljéigore az Aradi Közlöny kiadó-hivatalába kérek. 400

Alkalmi olcsó háztétel !!

Vasuti megállóhely közelében a kisvasut megállótól egy percnél távolabbi társulni teljesen jókárban levő téglából épült magánház, május 1-én elfoglalható 2 szobás lakással, mellékhelyiségekkel nagy telekkel, öt darab jöszágra istálló, díszudvarral két szinnel, gazdálkodásra, vagy iparvállalatra kiválóan alkalmas 190 ezer lejért eladó. — Megbizva Haasz Irodájában Arad, Str. Románului 5. (Zrinyi-u.) 16508

Deutsch Testvérek
divatárubás Arad.
▼▼▼
▼▼▼
Ajánlják dusan felszerelt rak-tárukat férfi- és női angol- és francia ezüvet-különlegességeiben. 2825

Lakás azonnal elfoglalható

szoba, konyha, speiz, előszoba, fürdőszoba, vagy butor nélkül átadó. — Egy kis magánház, udvar, kert és gazdálkodási épületekkel kiadó. — Családi ház több lakással és kerttel 100.000 lejért eladó. — Családi ház három lakással, szép kerttel, 120.000 lejért eladó, adómentes. — Magánház három szobás lakással, istállal, kocsiszinnel, kerttel 200.000 lejért. — Értekezni C. F. R. menetjegy Irodájában Arad Str. Barilla No. 3. (Rákóczi-u.)

Jókarban levő
fatűrészelő-gép
Jutányos árért eladó. Cím: 15089
WALLINGER hirdetőjében, Arad, S. Unirel 19.

Ujságmakulatura
5 kgr.-os csomagokban
kapható a kiadóhivatalban

Dijtalan melytől biz-
tosítást nyer! **Beregszászy Lajos**

törvényszéki befizetés után óráról Arad, Str. Eminescu (Deák F.-u) 31., aki 500
lejen feláll rendelést tesz, újá változtatjuk — megvált szörmei javítása átalakítása v. festése
céljából. — Az üzlet több millió biztosítással és tűzmentes helyiséggel van ellátva. 2275

Apró hirdetések.

Házasság.

HARMINC éves, intelligens fiatalember
kinek évi 40.000 lej jövedelme van, há-
zasság céljából levelezne 20—24 éves,
jómodú urleánnyal, vagy fiatal özvegy-
gyel. Leveleket „Boldog jövő” jellegre
az Aradi Közlöny kiadójába kérek. 2333

Alkalmazás.

DEUTSCHE Stenotypistin wienerin mit
langjähriger Praxis, schöner Hand-
schrift, in Buchhaltung, und sonstigen
Büroarbeiten bestens versiert, stenog-
raphiert fließend und beherrscht, jedes
Schreibmaschinenmodell, sucht entspre-
chende Stelle. Offerten werden unter
chiffre „Stenotypistin” in die Adminis-
tration des Aradi Közlöny gebeten. 2278

VIDÉKI urház keres megbízható ügyes
nőt szobaleánynak. Árva leány előnyben
részesül. Jelentkezni lehet Melchner
Arad, Strada Tribunal Axente (Damja
nich-ucca) 8. hova az írásbeli ajánlatok
vidékről beküldhetők. 2299

GÉPÉSZ, tanult lakatos, vasztergá-
lyozni tud, állást keres. Lehetőleg Die-
sel-motorhoz, nagyobb üzembe. Megke-
reséseket „Diesel” jellegre az Aradi
Közlöny kiadóhivatala továbbítja. 2301

FÜSZERTANULÓT keresünk azonnali
belépésre detail üzletünk részére. Bö-
vebbet Kornis Zsigmond és Márton Arad
Acsev. palota. 2328

MINDENES főzőnő, esetleg bejárónő
azonnalra felvétetik. Engel Arad, Bulev.
Carol I. 70. (Erzsébet-körút 2.) 10.048

JÓRAVALÓ minden konyhaleány
azonnal belépésre kerestetik. Révész
Arad, Str. Ioan Calvin 8. I. em. 10.047

MINDENES és bejáró szakácsnő felvé-
tetik Arad, Strada Consistorului 9. szám
I. emelet 3. 2338

Lakás.

BÜROLOKAL bestehend aus 2—3 gros-
sen Räumen gesucht. Offerten werden
in die Administration des Aradi Közlöny
gebeten. 2279

Vétel és eladás.

EGY borfejtőgép jókarban, eladó. Piscu
Avram Agris 14. házszám. 2329

VARRÓGÉP, CUKRASZDA beren-
dezés, csillárok, servisek, ezüst és al-
paca evőeszközök, háló- és szalonbe-
rendezés, antik sublot, asztal és kre-
denc, 3½×4½ ebédlő szőnyeg, sches-
lor, terítő, dísztárgyak, női ruhák, férfi
ruha és felöltő, ágyak, stb. eladó. Arad,
Strada Consistorului 12. (Batthyány-
ucca 23.) I. em. jobb. 1000

EBÉDLŐ, háló és konyha teljes beren-
dezés eladó. Cim Mihály Lajos Sírja
(Világos) 92. 2309

OLCSÓ ÉS SZÉP húsvéti ajándékokat
szerezhet be Arad, Strada Consistorului
12. (Batthyány-ucca 23.) I. e. jobb. 1000

MINDEN CUKORBETEG ÉDESSÉGET,
VALAMINT TÉSztÁKAT EHET,
amennyiben tölem diabetikus kenyeret
(Luftbrot) diabetikus és alenronat-
lisztet, kétszersültet, süteményeket, cu-
korkát, leves- és főttésztnak valót,
zabpehelyt, csokoládét, kompotot, etc.,
etc. vásárolnak. Jóízű szénhydramentes,
orvosi felügyelet alatt a bécsi Fritz
August cég által készített gyártmányok.
Vezérképviselet és állandó friss raktár.
Naponta postacsomag küldemények. —
Bunzl Mizzi Timisoara II. Piața Koroni-
ni 23. Telefon 222. 2327

SAMUIL WEISZBERGER SUCCESOR

AJANLJA LEGFINOMABB LIKÓR, COGNAC és RUM KÜLÖNLEGESSÉGEIT
valamint GYÜMÖLCS-PALINKAIT. Eladás nagyban és kicsinyben: ARAD, BUL.
REG MARIA (ANDRASSY-TÉR) 5—13. :: LEGSZEBB HUSVÉTI AJANDÉK.
2328

ÉRTESITEM A HÖLGYKÖZÖNSÉGET,

hogy dusan felszerelt női kalap raktárt az
ünnepekre való **20%** -al olcsóbban bocsájt-
tekintettel **20%** -al olcsóbban bocsájt-
rendelkezésre. Állami, megyei és városi
tisztviselők, kik igazolni tudják, külön
10% engedményben részesülnek.

HOFFMANN SANDOR, ARAD 2351
Bulevardul Regina Maria 12. (Andrassy-tér)

Évi szükségletünk

fedezésére keresünk **porszenet, lignitet, barna-
szenet** és esetleg egyéb féleségeket. Csakis előnyös aján-
latokat vehetünk figyelembe.

„BOHN“ Gőztéglaművek JIMBOLIA, (Zsom-
bolya, Banat) 2336

Cukorka és csokoládé

pörkölt-
török-
és nyers-
KÁVÉ

Cognac és Liqueurök

nagy választékban az

ATLANTICA

kávé és teabehozatalnál.

Ugyanitt „ORIENT” pótkávé is kapható
Arad, Fischer palota. Telefon 609.

I. NACHT fémnagykereskedő fiókja Arad

Raktárak:

Bucurest, Brasov, Cluj, Galati, Oradea-
Mare, Timisoara, Paris, Vieni.
Fekete és horganyozott

kovácsolt vaseső

forreső és Mannesmann acéleső, 10047

fehérbádog

horganyozott és fekete méretlemez, fedőlemez, horganylemez,
angol ón, forrasz ón, csapágyfém, vörös és sárgaréz, lemez, cső,
rud, huzalok

csavarárak

MÜZSAY férfiruha-üzletében mélyen leszállított
árak. Arad, színház főbejárattal szemben

Nyomatott az Aradi Közlöny rotációs gépen. Kiadótulajdonos: Aradi nyomdavidálat

REUMA szesz, kitűnően bevált szer
köszvény, csusz, idegzsába, stb. ellen.
Dr. Földes gyógyszerár Arad. 54

ELSŐRENDÜ rövid, keresztthuros, hár-
fapedálos zongora eladó. Megbízott
Uranus-iroda Arad, főpostával szemben.
16.018

Incaran.

OLCSÓ háztelkek eladók. Muntean és
Flora Arad, Bulev. Regina Maria (An-
drassy-tér) 10. ujszám. 2284

ARADON, piactérhez közel kisebb bér-
ház, átvehető kétszobás lakással 260.000
lejt eladó. Megbízott Uranus-iroda
Arad, főpostával szemben. 16.018

MICALACA-NOUN (Uimikelakán) Attla-
u. 17. számú ház nagy telekkel, elfog-
lalható egyszobás uccai lakással eladó.
2324

ELADÓ Szováta-fürdőn hét szobás,
konyhás villa, teljes berendezéssel, ju-
tányos árban, előnyös fizetési feltételek
mellett. Kádár József Szováta. 2326

ARADON, belvárosban gyönyörű nagy
üzlethelyiség kétszobás lakással igen
olcsón eladó. Uranus-iroda Arad, főpos-
tával szemben. 16.018

FIGYELEM! Arad, főtér közelében föld
szintes ház három üzlethelyiséggel,
négy lakással, egy iparműhelyvel, 475
ezer lejt eladó. Haász-iroda Arad,
Str. Románului (Zrinyi-ucca) 5. 16.508

ÖTVENÖT kat. hold jól termő prima
birtok gazdasági épületekkel Arad me-
gyében, vasuti állomás közelében 680
ezer lejt eladó. Haász Albert Arad,
Str. Románului (Zrinyi-ucca) 5. 16.508

BÁNÁTBAN 50 holdas prima birtok
épületekkel, részben bevetve, nagyköz-
séghez közel, holdanként 25.000 lejt
eladó. Megbízott Uranus-iroda Arad,
főpostával szemben. 16.018

ARADON, belvárosi földszintes bérház
200.000 lej készpénzzel átvehető. Teher
450.000 lej, előnyös kamattal. Megbi-
zott Uranus-iroda Arad főpostával szem-
ben. 16.018

Különféle.

PÉNZKÖLCSÖNÖKET betáblázásra fo-
lyosítottak. Haász-iroda Arad, Strada
Románului (Zrinyi-ucca) 5. 16.508

Eladó

Calea Saguna (Varjassy Lajos-
ucca) 138. számú magánház
25 méter hosszú műhelyvel, mely
bármely üzem részére alkalmas. Bö-
vebbet:

Wallinger-irodában, Arad,
ahol több eladó bér- és magánház van
előjegyzésben. 15035

Garantált angol rézgálic

98/99% a hirneves

Mc. Kechnie Brothers Limited
Widnes angolországi gyárakban
készült netto 254 kgr. eredeti hor-
dókban kapható kizárólag az Arad-
megyei

Sindicatul Viticol

Arad,

Bul. Reg. Ferdinand I. 25.

Elsőrangú Majunga hárs
és Foristella kén, eredeti
„Vermorel Eclair No. 1.”
permetezők. 10087